

GÖTEBORGS UNIVERSITETS
STUDENTKÅRER

Göteborgs universitets studentkårers rapport

Vägen till bättre högskolepedagogik

En tvärsnittundersökning av kursvärderingar från
högskolepedagogiska kurser vid PIL-enheten

2021

Innehållsförteckning

Förord.....	2
English summary	3
1. Inledning	4
1.1 Bakgrund.....	4
1.2 Syfte	5
1.3 Material	6
1.4 Genomförande.....	7
2. Resultat	8
2.1 Kursvärderingarnas genomförande.....	8
2.2 Vem går de högskolepedagogiska kurserna?.....	9
2.3 Antal deltagare och svarande	9
2.4 Hur har deltagarna uppfattat de olika kursmomenten?	12
2.5 HPE101 Behörighetsgivande högskolepedagogik: Baskurs.....	13
2.6 HPE102 Behörighetsgivande högskolepedagogik: Områdesspecifik pedagogik .	16
2.7 HPE201Handledning i forskarutbildning	17
2.8 HPE303 Breddad lärarkompetens: Bedömning och examination	18
3. Analys	20
4. Slutdiskussion	21

Förord

Jämte den vetenskapliga eller konstnärliga kompetensen hör den pedagogiska skickligheten hos våra lärare till de absolut viktigaste faktorerna för att skapa en utbildning av hög kvalitet. Lärarens pedagogiska kompetens utgör verktyglådan som står till buds i mötet mellan läraren och studenten. En sådan verktyglåda är naturligtvis inget som byggs upp över en dag, utan är en lång resa där såväl studenter som lärare tillägnar sig erfarenheter och färdigheter genom övning och reflektion, såväl i vardagen som i pedagogiska kurser.

Som ett av Sveriges största lärosäten möter tusentals lärare vid Göteborgs universitet varje termin tiotusentals studenter. Alla de mötena bygger på god pedagogisk kompetens och det är därför viktigt att universitetet erbjuder en solid grund för samtliga lärare att stå på, utöver en främjande miljö som stimulerar till och premierar pedagogisk erfarenhet och utveckling. Vi ser därför mycket positivt på att Göteborgs universitet, i enlighet med Sveriges universitets och högskolors förbunds (SUHF) riktlinjer, ställer krav på motsvarande tio veckors högskolepedagogisk utbildning (de s.k. HPE-kurserna) för alla lärare vid Göteborgs universitet. Högskolepedagogisk utbildning ingår också i forskarutbildningen.

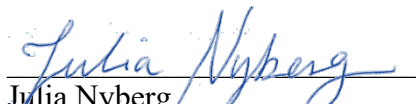
För att på bästa sätt bidra till den högskolepedagogiska kompetensen är därför kvaliteten på de högskolepedagogiska kurserna avgörande. Ett mått på kvaliteten är vad kursdeltagarna själva har tyckt om den utbildning de har deltagit i. I den rapport du just nu har framför dig har vi därför sammanställt svaren från ett antal kursvärderingar från olika högskolepedagogiska kurser vid Göteborgs universitet.

Med den här rapporten vill vi rikta ett stort tack till alla som arbetar för en fortsatt hög högskolepedagogisk kompetens vid Göteborgs universitet, såväl till er som arbetar med de högskolepedagogiska kurserna som till er som deltar i dem, liksom alla er som i ord och handling bidrar till att stärka det pedagogiska samtalet.

Vi vill rikta ett stort tack till Charlotte Larsson Hanning, för din noggranna genomgång av materialet och din välarbetade analys!

Karl Kilbo Edlund
ordförande, GUS

Julia Nyberg
vice ordförande, GUS

English summary

The University of Gothenburg offers courses in higher education pedagogy for teaching personnel. Some of these courses are mandatory and some are voluntary. All of the courses are evaluated during and after the end of the course.

The student unions of Gothenburg university, GUS, have investigated 18 of these course evaluations, mostly from fall 2019. The purpose of the investigation has been to see how participants experience the quality of the courses.

There is a low response rate but of those who did the course evaluation the majority was positive. The most popular course moment was "Organization of the course", followed by "dialogue with the course management". "Influence on the course" was rated the lowest, but this might be explained by a misunderstanding on how the influence work. The English course options are estimated a bit lower in course evaluations than the Swedish counterpart.

The courses in higher education pedagogy at the University of Gothenburg seem to be of very high quality. Our interpretation of this is that the HPE courses are meaningful for teaching staff to participate in and we believe that it would have benefited the university if more people took more courses than just those that are compulsory. It is very good that the course moment "Organization of the course" is appreciated, and we believe that higher competence in course organization among teachers would contribute to higher course quality.

Another observation is the lack of systematics in the course evaluation work itself. Each course seems to have their own way to evaluate. This makes a comparative analysis difficult. Here we see that the PIL unit could be a role model.

1. Inledning

1.1 Bakgrund

Högskolepedagogisk utbildning för universitetslärare har en lång historia i Sverige. I SUHF:s¹ rapport *Högskolepedagogisk utbildning och pedagogisk meritering som grund för det akademiska lärarskapet* skriver författarna:

Redan 1970 föreslogs en obligatorisk universitetspedagogisk utbildning i den Universitetspedagogiska utredningen (UPU). Förslag om omfattning, innehåll och utformning av denna utbildning har dock förändrats över tid och i olika utredningar. Krav på högskolepedagogisk utbildning för anställning som lektor och adjunkt infördes i högskoleförordningen 2003. Kravet gällde mellan 2003-2011, men togs bort i samband med autonomireformen. Redan vid millennieskiftet presenterades dock två utredningar som lade en principiell grund för de rekommendationer som SUHF sedan fastställde 2005 (SUHF, 2000; SOU 2001:13).²

I SOU-utredningen *Nya villkor för lärandet i den högre utbildningen* (SOU 2001:13)³, som gjordes av expertutredaren professor Anders Fransson, framkom att lärosätenas egna insatser för att stödja pedagogisk utveckling hade ökat. År 2000 hade samtliga lärosäten i Sverige, utom ett, egna pedagogiska enheter. Kraven på undervisningen hade ökat och så även krav på den pedagogiska utvecklingen. Studenterna blev allt fler och var inte en homogen grupp, vilket krävde ökad pedagogisk skicklighet. Även digitalt stöd i undervisningen lyftes fram som viktigt. Ett förslag som framkom i och med detta var att föreslå att befattning som adjunkt, lektor och professor borde ha krav på genomförd högskolepedagogisk utbildning som motsvarar minst 10 veckors heltidsarbete. Detta infördes, förutom för professorer, i Högskoleförordningen 2003.⁴

Den enhet som arbetar med högskolepedagogiska kurser vid Göteborgs universitet är Enheten för pedagogisk utveckling och interaktivt lärande, PIL. Innan PIL inrättades fanns det två andra organ vid Göteborgs universitet som arbetade med pedagogisk utveckling. Dessa var Distansutbildningsrådet (DUR) som avvecklades vid årsskiftet 2006, samt Universitetspedagogiskt centrum (UPC) som avvecklades vid årsskiftet 2007/2008. UPC drev högskolepedagogisk verksamhet under många år.⁵ Organisatoriskt tillhör PIL Utbildningsvetenskapliga fakulteten. PIL inrättades av rektor Pam Fredman 2007 och började sitt arbete i januari 2008. Från och med år 2013 är Utbildningsnämnden,

¹ Sveriges universitets- och högskoleförbund.

² S. Karlsson et al., *Högskolepedagogisk utbildning och pedagogisk meritering som grund för det akademiska lärarskapet*, 2007 (<https://suhf.se/app/uploads/2019/09/H%C3%B6gskolepedagogisk-utbildning-och-pedagogisk-meritering.pdf>), nedladdad 2020-11-23).

³ SOU 2001:13, *Nya villkor för lärandet i den högre utbildningen* (<https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/>), nedladdad 2020-12-04).

⁴ Ibid.

⁵ M. Andersson Bäck, J. Holmer, *Utvärdering av högskolepedagogisk utbildning*. Högskolepedagogik 1: baskurs, 5 hp (HPE101), PIL-rapport år 2010.

med uppdrag att bevaka och aktivt stödja den pedagogiska utvecklingen vid Göteborgs universitet, PIL:s styrande organ och fastställer årligen dess verksamhetsplan.⁶

Rektor Eva Wiberg beslutade 2020-05-07⁷ att de högskolepedagogiska kurserna från och med 2021-01-01 skall bli intygsgivande istället för poänggivande, av juridiska och organisatoriska orsaker. Trots att kurserna inte längre kommer att bli poänggivande skall de doktorander som avslutar högskolepedagogiska kurser vid PIL-enheten fortsatt kunna räkna in dessa som en forskarutbildningskurs i enlighet med det regelverk som gäller för doktorander vid respektive fakultet.⁸

Även om de högskolepedagogiska kurserna främst vänder sig till deltagare inom Göteborgs universitet, skall de utvärderas på samma sätt som övriga universitetskurser. Kursvärderingar är en viktig del i studentinflytandet och det utbildningsnära kvalitetsarbetet, eftersom alla studenter har möjlighet att bidra med sina synpunkter för att utbildningen skall hålla en så hög kvalitet som möjligt. I kursplanerna för de högskolepedagogiska kurserna framgår det att kursvärdering ska genomföras dels fortlöpande och dels i slutet av kursen. Exempelvis anges följande i kursplanen för HPE101:

Kursvärdering genomförs tillsammans med kursdeltagarna, dels fortlöpande, dels i slutet av kursen. Den fortlöpande dialogen ska vara vägledande för genomförande av pågående kurs. Den avslutande kursutvärderingen, som förutom kursdeltagarnas synpunkter även inkluderar lärares erfarenheter, sammanställs i en kursrapport som publiceras på den virtuella lärplattformen. Slutsatserna i kursrapporten är vägledande för planering av kommande kurser. Resultatet av kursvärderingen och eventuella förändringar i kursens upplägg ska förmedlas både till de kursdeltagare som genomförde värderingen och till de kursdeltagare som ska påbörja kursen.⁹

Höstterminen 2020 beslutade Göteborg universitets studentkårer, GUS, att en granskande tvärsnittsundersökning gällande arkiverade kursvärderingar från PIL-enhetens kurser i högskolepedagogik under höstterminen 2019 skulle äga rum. Uppdraget gick till student- och doktorandombudet Charlotte Larsson Hanning.

1.2 Syfte

Syftet med denna rapport är att undersöka hur PIL-enhetens högskolepedagogiska kurser har upplevts av kursdeltagarna.

⁶ PIL-enheten, "Om PIL", https://pil.gu.se/om_pil, 2020-11-10.

⁷ Dnr GU 2020/1086.

⁸ PIL-enheten, "PIL:s kurser blir intygsgivande från våren 2021", https://pil.gu.se/aktuellt/nyheter/nyheter_detalj_pil/pil-s-kurser-blir-intygsgivande-fran-varen-2021.cid1685308, 2020-11-23.

⁹ Kursplan för HPE101, <https://kursplaner.gu.se/svenska/HPE101.pdf>, 2020-12-04.

1.3 Tidigare studier

I september 2009 fick universitetslektor Monica Andersson Bäck och professor Jan Holmer uppdraget av PIL att utvärdera den högskolepedagogiska kursen HPE101. Detta uppdrag utmynnade i rapporten ”Utvärdering av högskolepedagogisk utbildning. Högskolepedagogik 1: baskurs, 5 hp (HPE101)”

Under denna period fanns endast HPE101 och HPE102 var under framtagande. HPE101 fanns i olika versioner men uppdraget handlade enbart om de kurstillfällena 2009 som hade genomförts på campus. Utvärderingen byggde dels på arkiverat material i form av kursvärderingar samt dels på intervjuer med kursdeltagare, kursledning, kurslärare, styrgruppen vid PIL etc.

I rapporten framgick att en stor del av kursdeltagarna var mycket positiva till främst arbetet i basgrupperna, de skriftliga reflektionerna samt examinationsformen. Det som var negativt var enstaka föreläsningar och kurslitteraturen. Vad gäller kursvärderingarna från hösten 2009 visade det sig att deltagarna var mer positiva än de som gick kursen under våren. Det som var mest positivt var även här arbetet i basgrupperna, de skriftliga reflektionerna, examinationsformen samt i denna omgång även kursboken. Det som inte var lika positivt var föreläsningarna, även om det gällde enstaka föreläsningar och inte samtliga.¹⁰

Under 2015 genomfördes en mer omfattande granskning av PIL-enheten.¹¹ Utredare var Fredrik Oldsjö, kanslichef för Områdeskansliet för humaniora, juridik och samhällsvetenskap vid Stockholms universitet. Enligt utredningsdirektivet var huvudfrågan för utredningen: Hur svarar PIL-enhetens högskolepedagogiska verksamhet mot universitetets behov? Utredningen innefattade en genomgång av de högskolepedagogiska kurserna, men tog inte upp kursdeltagarnas perspektiv.

1.4 Material

De kurser som omfattades av granskningen var HPE101, HPE102, HPE201 och HPE303. Flera av dessa gavs i flera omgångar, beroende på målgrupp, språk eller undervisningsform. För HPE101, HPE102 och HPE201 utgjordes underlaget av arkiverade kursvärderingar från höstterminen 2019. HPE303 ges enbart på vårterminen, och därför utgjordes det underlaget av kursvärderingarna från vårterminerna 2019 och 2020.

De 18 kursvärderingar som är granskade är:

¹⁰ M. Andersson Bäck, J. Holmer, Utvärdering av högskolepedagogisk utbildning. Högskolepedagogik 1: baskurs, 5 hp (HPE101), PIL-rapport år 2010. Sidan 22.

¹¹ F. Oldsjö, Utvärdering av Enheten för pedagogisk utveckling och interaktivt lärande (PIL) vid Göteborgs universitet, (https://medarbetarportalen.gu.se/digitalAssets/1575/1575408_utv--rdering_pil_gu_rapport.pdf), 2015.

HPE101 Engelsk
HPE101 Campus 1
HPE101 Campus 2
HPE101 Campus 3
HPE101 Campus 4
HPE101 Campus 5
HPE101 Campus 6
HPE101 Campus Engelsk
HPE101 Nätbaserad
HPE102 Humanistisk fakultet
HPE102 Naturvetenskaplig fakultet
HPE102 Utbildningsvetenskaplig fakultet
HPE102 Sahlgrenska akademien
HPE201 Campus 1
HPE201 Campus 2
HPE201 Engelsk nätbaserad
HPE303 Vårterminen 2019
HPE303 Vårterminen 2020

1.5 Genomförande

Först klargörs hur kursvärderingarna har genomförts samt antal kursdeltagare och antal respondenter, därefter presenteras svaren. För att kunna utvärdera det arkiverade materialet har översiktstabeller med de redan givna medelvärdena och standardavvikelseerna tagits fram över de fasta frågorna. Därutöver har en generell översiktstabell som visar hur respondenterna har valt att fylla i skalan på samtliga fasta frågor mellan 1-6 tagits fram. Detta för att se hur majoriteten av svaren har fördelat sig på skalan. I översiktstabellerna har samtliga medelvärden från 5 och högre markerats med rött. Det högsta medelvärdet enligt denna skala kan bli 6, varför ett medelvärde på 5 och högre måste anses som ett mycket positivt resultat.

Standardavvikelsen har tagits med för att visa om det finns en spridning över skalan inom gruppen. En låg standardavvikelse visar att gruppens svar är homogena och en högre standardavvikelse visar att gruppen är heterogen.

Medelvärden som ligger lågt kommenteras utifrån det underlag som finns för just den delkursen. Detsamma gäller för ett medelvärde som ligger på 5 och högre om standardavvikelsen är hög, vilket då visar att gruppens svar inte är homogena.

De öppna frågorna *Vad har varit särskilt positivt på kursen och bör behållas?* och *Vilka förslag till förändringar av kursen önskar du framföra?* redovisas under respektive kurs som ett sammanfattande referat.

2. Resultat

2.1 Kursvärderingarnas genomförande

Kursvärderingarna är oftast framtagna i Sunet Survey¹². Majoriteten av kursvärderingarna bygger på ett frågeformulär med dels fasta frågor, dels öppna frågor. Varje fast fråga har en skala mellan 1 och 6 där deltagaren ombeds att svara på i vilken grad frågan stämmer med upplevelsen av kursen. 1 betyder ”Inte alls” och 6 betyder ”Helt”. Därefter har frågan sammanställts med ett medelvärde och en standardavvikelse. Standardavvikelsen visar hur stor spridning det finns i gruppen mellan 1 och 6. En låg standardavvikelse innebär att spridningen inom gruppen är liten, medan en högre standardavvikelse innebär att någon eller några har svarat på den motsatta delen av skalan. Gruppen har då inte varit homogen i sin uppfattning.

Majoriteten har använt sig av samma frågeformulär, men i några av kurserna är frågor tillagda. Några kursvärderingar använder istället en skala mellan 1 och 5. Här har man inte heller redovisat resultaten med hjälp av medelvärde och standardavvikelse utan procent, varför det blir svårt att jämföra dessa med övriga kursvärderingar.

2.1.1 Frågeformuläret

Generellt såg frågeformuläret i kursvärderingarna ut enligt nedan.

1. Bakgrundsinformation om dig

Lärare, doktorand, forskare, annat.

2. Vilka villkor för deltagande i kursen har gällt för dig?

På betald arbetstid, Som en del av forskarutbildningen, På fritiden, Vet inte, Annat.

Nedanstående frågor har haft en skala mellan 1-6 där 1 betyder ”Inte alls” och 6 betyder ”Helt”.

- I vilken utsträckning har kursens lärandeaktiviteter (seminarier, föreläsningar, övningar, etc.) varit ändamålsenliga i förhållande till kursens mål och innehåll?
- I vilken utsträckning har kurslitteraturen varit relevant i förhållande till kursens mål och innehåll?
- I vilken utsträckning har kursens examination(er) varit ändamålsenlig(a) i förhållande till kursens mål och innehåll?
- I vilken utsträckning har dialogen med kursledning och lärare motsvarat dina önskemål?

¹² SUNET Survey är en molnbaserad tjänst där varje lärosäte eller organisation får en dedikerad virtuell instans av programmet Survey&Report, att utnyttja för att skapa enkäter, kursvärderingar eller andra typer av undersökningar.

- I vilken utsträckning har organisering av kursen som helhet (studieguide, schema, lokaler, information etc.) motsvarat dina behov?
- I vilken utsträckning har inflytande på kursen som helhet motsvarat dina önskemål?
- I vilken utsträckning anser du att kursens arbetsbelastning och krav motsvarat poängantalet?

Generellt kan sägas att det även fanns ett kommentarsfält under varje fråga där den som vill kunde lämna ytterligare synpunkter.

Frågor som utöver ovanstående finns i vissa kursvärderingar

- I vilken utsträckning har dialogen med PIL:s administration motsvarat dina önskemål?
- I vilken utsträckning har kursens seminarier (seminarium kring hemuppgift 1, seminarium kring handledarprocessen dag 1, seminarium kring litteratur/auskultation) varit ändamålsenliga i förhållande till kursens mål och innehåll?
- I vilken utsträckning har kursens föreläsningar varit ändamålsenliga i förhållande till kursens mål och innehåll?
- I vilken utsträckning har kursens fem hemuppgifter varit ändamålsenliga i förhållande till kursens mål och innehåll?

De öppna frågorna:

- Vad har varit särskilt positivt på kursen och bör behållas?
- Vilka förslag till förändringar av kursen önskar du framföra?
- Övrigt

2.2 Vem går de högskolepedagogiska kurserna?

Som tidigare har nämnts riktar sig de högskolepedagogiska kurserna främst till personer inom universitetet och ligger på avancerad nivå.

Majoriteten av de som gick kurserna under den period som är granskad, var doktorander och forskare, 75 % (135/181). Lärare utgjorde 18 % (32/181) och en mindre andel, 7 % (14/181) utgjordes av ”Annat”.

2.3 Antal deltagare och svarande

Antalet deltagare på varje kurs och antalet som har besvarat kursvärderingen är ibland svårt att utläsa, eftersom kursvärderingarna inte alltid är ifyllda eller sammanställda på samma sätt. I vissa kursvärderingar anges endast hur många deltagare som besvarade kursvärderingen och inte hur många deltagare som de facto gick kursen, medan andra har angivit antalet deltagare som gick kursen, men inte hur många som har besvarat kursvärderingen. Varje kurs har haft omkring 24 kursplatser, vilket skulle motsvara drygt 400 kursdeltagare.

Tabell 1. Antal deltagare och svarande per kurs.

	Totalt antal deltagare	Antal svarande	Antal svarande i %
HPE101 Engelsk	24	10	42
HPE101 Campus 1	24	11	46
HPE101 Campus 4	23	Ej angivit	Ej angivit
HPE101 Campus engelsk	24	13	54
HPE101 Campus 2	24	16	67
HPE101 Campus 3	24	13	54
HPE101 Campus 5	21	9	43
HPE101 Campus 6	20	12	60
HPE101 Nätbserad	20	10	50
HPE102 Humfak	10	10	100
HPE102 Natfak	Ej angivit	18	Ej angivit
HPE102 Utfak	24	Ej angivit	Ej angivit
HPE102 Sahlgrenska	25	19	76
HPE201 Campus 1	24	12	50
HPE201 Campus 2	24	13	54
HPE201 Engelsk	26	16	62
HPE303 VT-19	10	9	90
HPE303 VT-20	10	7	70
Summa	357	198	

Tabellen ovan visar att en kurs inte har redovisat det totala antalet deltagare på kursen och två har inte redovisat hur många som de facto besvarade kursvärderingen, varför det inte går att säga hur många som har gått kurserna eller hur många som har valt att besvara kursvärderingarna som helhet. Tabellen visar att svarsfrekvensen, när uppgifter finns om både antalet deltagare samt antalet som slutligen besvarade kursvärderingsenkäten, varierar från drygt 40 % till 100 %.

Tabell 2. Bakgrundsinformation om deltagarna

	Lärare	Doktorand	Forskare	Annat	Totalt
HPE101 Engelsk	2	3	3	2	10
HPE101 Campus 1	2	3	5	1	11
HPE101 Campus 4	0	0	0	0	0
HPE101 Campus Engelsk	1	7	5	0	13
HPE101 Campus 2	7	3	5	1	16
HPE101 Campus 3	2	5	5	1	13
HPE101 Campus 5	2	4	3	0	9
HPE101 Campus 6	2	3	3	3	11
HPE101 Nätbaserad	0	0	0	0	0
HPE102 Humfak	1	7	2	0	10
HPE102 Natfak	2	1	14	1	18
HPE102 Utfak	0	0	0	0	0
HPE102 Sahlgrenska	4	4	11	0	19
HPE201 Campus 1	5	0	5	2	12
HPE201 Campus 2	2	0	8	3	13
HPE201 Engelsk	0	0	0	26	26
HPE303 VT-19	0	0	0	0	0
HPE303 VT-20	0	0	0	0	0
SUMMA	32	40	69	40	181

"Annat" avser annan form av deltagare eller att uppgift saknas.

Kursdeltagarna var oftast anställda inom Göteborgs universitet eller Västra Götalandsregionen. Av de som har redovisat villkor för deltagande i kursen har majoriteten svarat att de gick kursen på betald arbetstid.

Tabell 3. Vilka villkor för deltagande i kursen har gällt?

	Betald arbetstid	Forskarutbildning	Fritiden	Annat	Vet inte	Totalt
HPE101 Engelsk	0	0	0	0	0	0
HPE101 Campus 1	7	2	2	0	0	11
HPE101 Campus 4	0	0	0	0	0	0
HPE101 Campus Engelsk	0	0	0	0	0	0
HPE101 Campus 2	8	3	3	0	2	16
HPE101 Campus 3	6	5	2	0	0	13
HPE101 Campus 5	6	3	0	0	0	9
HPE101 Campus 6	8	3	0	0	0	11
HPE101 Nätbaserad	0	0	0	0	0	0
HPE102 Humfak	5	3	1	0	1	10
HPE102 Natfak	0	0	0	0	0	0
HPE102 Utfak	0	0	0	0	0	0
HPE102 Sahlgrenska	13	3	1	2	0	19
HPE201 Campus 1	10	0	0	2	0	12
HPE201 Campus 2	0	0	0	0	0	0
HPE201 Engelsk	0	0	0	0	0	0
HPE303 VT-19	0	0	0	0	0	0
HPE303 VT-20	5	0	2	0	0	7
SUMMA	68	22	11	4	3	108

De kursvärderingar som har 0 innebär att inga svar finns.

2.4 Hur har deltagarna uppfattat de olika kursmomenten?

Översiktstabellen visar hur de som har deltagit i kursvärderingarna, samtliga kurser, har svarat på varje fast delfråga på skalan 1 – 6. Svaren visar att majoriteten är nöjda (4 – 6 på skalan) och en mindre andel är mindre nöjda (1 – 2). Få respondenter är neutrala. Det förefaller utifrån svaren som om deltagarna generellt är nöjda med de kurser som är granskade.

Tabell 4. Hur har kurserna uppfattats av kursdeltagarna?

	Inte alls	1	2	3	4	5	6	Helt
Lärandeaktiviteter	0	0	1	13	44	34		
Kurslitteratur	0	2	7	23	41	34		
Examinationer	0	0	1	10	43	37		
Dialog med kursledning	1	0	3	11	27	61		
Organisering av kursen	1	2	5	12	38	60		
Inflytande på kursen	3	7	6	28	12	12		
Arbetsbelastning och krav	0	6	3	23	40	45		
Dialog med PIL	0	0	2	1	17	23		
Kursens seminarier	0	0	1	4	1	8		
Kursens föreläsningar	0	0	1	2	4	5		
Kursens fem hemuppgifter	0	0	1	2	1	8		
		5	17	31	129	268	327	

De fyra sista frågorna i översiktstabellen (dialog med PIL, kursens seminarier, kursens föreläsningar samt kursens fem hemuppgifter) förekom endast inom några få kurser, varför det är färre svarande på just dessa frågor.

2.5 HPE101 Behörighetsgivande högskolepedagogik: Baskurs

I tabellerna 5 och 6 nedan finns en sammanställning över de HPE101-kurser som har utgått från samma kursvärderingsmall. Majoriteten har valt att redovisa varje fråga med medelvärde och standardavvikelse. En av kurserna har dock valt att redovisa svaren i procent och en har inte redovisat något svar.

Vad gäller den kurs som har redovisat i procent förefaller samtliga kursdeltagare att vara nöjda och har svarat bra eller mycket bra, förutom på en av frågorna, ”Vad tycker du om kursmaterialet?” där två har svarat OK.

Den fråga som har lägst medelvärde är ”*inflytande på kursen*” och det är främst de två engelskspråkiga kurserna som har ett lägre medelvärde. Här är även standardavvikelsen högre än vid övriga frågor. I kommentarsfältet på denna fråga på HPE101 Campus engelsk 2 finns det inga kommentarer till detta. Dock visar standardavvikelsen att gruppens svar har varit heterogena och spridda över hela skalan 1 – 6. I HPE101 Engelsk svarar en kursdeltagare ”not really sure what ’influence’ means here” och en annan svarar ”I think that to the extent of my interactions with tutors and peers I may have influenced the course. But the whole course was already planned from the outset, so there was no scope [sic] for influencing in terms of reading or the actual sessions”. Anledningen till ett lägre medelvärde och högre standardavvikelse skulle kunna vara att deltagarna inte helt har förstått innebörden av inflytande.

De två engelska kurserna förefaller att ha ett något lägre medelvärde generellt än vad de svenska kurserna har. Detta gäller främst frågorna ”*möjlighet till inflytande*”, ”*kurslitteratur*”, samt ”*dialog med kursledning*”. Standardavvikelsen på ”*dialog med kursledningen*” ligger högt, och det gör även ”*möjlighet till inflytande*”.

Kommentarerna i ”*Dialog med kursledningen*” HPE101 engelsk går i olika riktningar. Medan en framhåller att ”[t]he management and teachers were very open for dialogue, including email, and very quick to reply”, skriver en annan respondent följande.

Every inyeraction [sic] with the course management and teachers was thoroughly disappointing. When teaching, the teachers were not prepared and did the absolute minimum to generate content that would support the teching. /.../ If anything, almost every interaction with the teachers provided example of how NOT to teach.

Momentet ”*arbetsbelastning och krav*” ligger också generellt lägre gällande medelvärden och något högre standardavvikelser. Även ”*kurslitteraturen*” ligger lägre i medelvärde med en något högre standardavvikelse. Detta gäller för både de svenska och engelska kurserna.

I kommentarerna till ”*kurslitteraturen*” är det en del som har svarat att den inte gav något och inte heller gav någon hjälp till att besvara uppgifterna i kursen. Andra tyckte att delar av kurslitteraturen var bra, men att det var för mycket litteratur att läsa in till varje kurstillfälle. Det hade gärna fått framgå tydligare i kursbeskrivningen, att det var omfattande litteratur som skulle hinnas med till varje kurstillfälle.

Vad gäller ”*kursens arbetsbelastning*” framkom i kommentarerna att mängden och omfattningen av uppgifter har varit förhållandevis stort och även mycket arbete för ”få poäng”, samt att man har lagt ner mer tid på kursen än vad som motsvarar 5 hp. Även antalet delexaminationer har varit många.

Tabell 5. HPE101 Behörighetsgivande högskolepedagogik: Baskurs

	Lärandeaktiviteter		Kurslitteratur		Exmiation		Dialog med kursledning		Organisering av kursen		Möjlighet till inflytande		Arbetsbelastning och krav	
	Medelvärde	Sd	Medelvärde	Sd	Medelvärde	Sd	Medelvärde	Sd	Medelvärde	Sd	Medelvärde	Sd	Medelvärde	Sd
HPE101 Campus 2	5,4	0,6	4,6	1,0	5,1	0,7	5,3	0,9	5,1	0,9	4,7	1,0	4,2	1,4
HPE101 Campus 6	5,1	Ej angivet	4,5	Ej angivet	5,2	Ej angivet	5,1	Ej angivet	4,9	Ej angivet	4,5	Ej angivet	4,8	Ej angivet
HPE101 Campus 2 Engelsk	5,2	0,7	4,4	1,0	5,2	0,6	4,8	0,9	4,5	1,3	3,5	1,5	4,2	1,0
HPE101 Campus Engelsk	4,7	0,8	4,9	0,9	4,8	0,8	4,9	1,7	5,1	0,6	3,2	1,2	4,4	1,5
HPE101 Nätbaserad	Procent		Procent		Procent		Procent		Procent		Procent		Procent	
HPE101 Campus 4	Ej svar		Ej svar		Ej svar		Ej svar		Ej svar		Ej svar		Ej svar	Ej svar

De kursvärderingar som har svar i procent eller inget svar alls finns med som information i tabellen.

Nedanstående tabell 6 visar också högskolepedagogisk kurs HPE101 men dessa tre kurstillfällen har en något annorlunda kursvärderingsmall. Istället för möjlighet till inflytande finns frågan om kompetensutveckling. Kompetensutveckling innebär här om man har kunnat genomföra kursen inom avsatt kompetensutvecklingstid.

Samtliga har redovisat medelvärden men inga standardavvikelser. Dock går det att se spridningen i gruppen genom att läsa hur deltagarna har svarat. Medelvärdena är lägst även här vad gäller ”kurslitteratur”, samt ”arbetsbelastning och krav”. Vad gäller ”arbetsbelastning och krav” i högskolepedagogisk kurs HPE101 Campus 1 var spridningen ganska hög i gruppen och fem deltagare gav ett högt betyg och tre ett lägre betyg. I högskolepedagogisk kurs HPE101 Campus 5 står det i de öppna frågorna att det är mycket uppgifter och litteratur för 5 hp och att kursen kändes stressande och det var mycket att hinna med på kort tid. Prestationen från studenternas sida var högre än de poäng som kursen gav. Kursdeltagarna föreslår i kommentarerna att det borde ha varit fler och längre föreläsningar, då de anger att upplägget upplevdes som stressigt både för lärare och studenter när studenterna inte hinner ställa frågor eller reflektera över undervisningen.

I högskolepedagogisk kurs HPE101 Campus 3 framkom i de öppna frågorna att kursen har varit bra samt stärker och motiverar studentcentrerat lärande och man uppmuntras att frånga katederundervisning. Det framkom önskemål om ytterligare information om kursens upplägg och vilka förväntningar som ställs på deltagarna. Det upplevdes ibland som krävande att veta vad som skulle göras och vad som förväntades inför varje träff. Det hade också underlättat med en glosexamination (s.k. ”lexikal förklaring”) av begrepp inom pedagogik.

I högskolepedagogisk kurs HPE101 Campus 5 skriver läraren att svarsfrekvensen var lägre än vanligt, samt att kursvärderingsprogrammet som har använts, Forms, var nytt. Länken som skickades ut till kursdeltagarna fungerade inte för alla. Läraren beskriver också att medelvärdena generellt är lägre än tidigare.

En kursdeltagare beskriver att man hade förberett sig för en examination, men när man kom till examinationen visade det sig att det räckte med endast närvaro.

Tabell 6. HPE101 Behörighetsgivande högskolepedagogik: Baskurs

	Lärandeaktiviteter		Kurslitteratur		Examination		Dialog med kursledning		Organisering av kursen		Kompetensutveckling		Arbetsbelastning och krav	
	Medelvärde	Sd	Medelvärde	Sd	Medelvärde	Sd	Medelvärde	Sd	Medelvärde	Sd	Medelvärde	Sd	Medelvärde	Sd
HPE101 Campus 3	5,0		4,6		5,2		5,2		4,2		3,8		4,1	
HPE101 Campus 5	4,1		4,4		4,4		4,6		4,1		4,2		4,5	
HPE101 Campus 1	5,4		4,7		5,4		5,2		5,1		3,7		4,1	

2.5.1 Vad var positivt med kursen och vad kunde förändras?

I kommentarerna framgick att grupparbetena var mycket uppskattade speciellt eftersom man fick tillfälle att träffa personer från andra discipliner och med annan bakgrund. Dock kunde grupparbetena vara sårbara när gruppdeltagare inte kom eller lämnade in i tid. Det var positivt att deltagarna delade med sig av sitt undervisnings sätt från sin disciplin och här var micro-klasserna uppskattade. Kursen stärkte studentcentrerat lärande och innebar

uppmuntran till annat än katederundervisning. Basgrupperna upplevdes som positiva och speciellt uppskattat var ”flipped class room”¹³.

Den legala delen borde ha kommit tidigare och kanske även tagits bort helt och istället gjorts obligatorisk för alla nyanställda. Canvas kan vara lite förvirrande och svårnavigerat samt svår att överblicka. Vidare borde de pedagogiska begreppen examineras i form av ett glostest. Historiedelen var onödigt patriarkal och kändes ibland exkluderande. Man borde inrikta sig på hur traditionen istället kan förändras. Deadlines borde förtydligas och mängden kurslitteratur minskas. Ibland uppfattades även examinationsmomenten som för många och IKT-stött¹⁴ lärande borde omarbetas.

2.6 HPE102 Behörighetsgivande högskolepedagogik: Områdesspecifik pedagogik

Högskolepedagogisk kurs, HPE102 med deltagare enbart från Sahlgrenska akademien har ett generellt högt medelvärde och låg standardavvikelse för samtliga moment i kursvärderingen. Frågan om kursens organisering har en något högre standardavvikelse, även om medelvärdet är högt, vilket indikerar att gruppens svar inte har varit helt homogena. Majoriteten av respondenterna, 11 stycken, har svarat 6 men standardavvikelsen blir högre eftersom två respondenter är neutrala och har svarat 3.

I kommentarerna går att läsa att studiehandledning saknades och att det var rörigt med överblicken till lärplattformen Canvas. Samtidigt anser andra att Canvas har fungerat optimalt och är mycket mer lättnavigerat än den föregående lärplattformen GUL.

Vad gäller den högskolepedagogiska kursen HPE102 för utbildningsvetenskaplig fakultet finns det ingen kursvärdering eftersom de tillgängliga verktygen var nya för kursansvarig och när kursläraren gick på föräldraledighet under kursens gång föll kursvärderingen bort.

Tabell 7. HPE102 Behörighetsgivande högskolepedagogik: Områdesspecifik pedagogik

	Lärandeaktiviteter		Kurslitteratur		Examination		Dialog med kursledning		Dialog md PIL		Organisering av kursen		Arbetsbelastning och krav	
	Medelvärde	Sd	Medelvärde	Sd	Medelvärde	Sd	Medelvärde	Sd	Medelvärde	Sd	Medelvärde	Sd	Medelvärde	Sd
HPE102 Sahlgrenska	5,0	0,7	5,2	0,8	5,3	0,7	5,3	0,8	5,2	1,0	5,2	1,1	5,2	0,8
HPE102 Utfak	Ej svar		Ej svar		Ej svar		Ej svar		Ej svar		Ej svar		Ej svar	

Högskolepedagogisk kurs HPE102 för humanistisk fakultet samt högskolepedagogisk kurs HPE102 för naturvetenskaplig fakultet har generellt höga medelvärden och låga standardavvikelser där dessa finns angivna. Det lägsta medelvärdet och den högsta standardavvikelsen har högskolepedagogisk kurs HPE102 för naturvetenskaplig fakultet där frågan om inflytandet på kursen har fått 4,2 i medelvärde och 1,3 i standardavvikelse. Detta betyder att gruppen har varit heterogen i sin syn på inflytande. Majoriteten av

¹³ Modellen flipped classroom innebär att studenterna tar del av filmade föreläsningar eller annat material i förväg. Tiden i klassrummet kan då användas för att arbeta med innehållet på annat vis. Flipped classroom kallas ibland omvänt, inverterat eller flippat klassrum.

¹⁴ Informations- och kommunikationsteknologi som pedagogiska verktyg.

respondenterna, nio stycken, har svarat 4, och sex stycken har svarat 5 och 6. Samtliga ligger i den positiva delen av skalan, vilket genererar ett högt medelvärde. Dock har två av deltagarna svarat 1 och 2 varför medelvärdet dras ner och standardavvikelsen blir högre. En av respondenterna har svarat i kommentaren ”Not sure what there was to influence”. Frågan är som tidigare om respondenterna har förstått vad frågan egentligen betyder.

Tabell 8. HPE 102 Behörighetsgivande högskolepedagogik: Områdesspecifik pedagogik

	Lärandeaktiviteter		Kurslitteratur		Examination		Dialog med kursledning		Organisering av kursen		Möjlighet till inflytande		Arbetsbelastning och krav	
	Medelvärde	Sd	Medelvärde	Sd	Medelvärde	Sd	Medelvärde	Sd	Medelvärde	Sd	Medelvärde	Sd	Medelvärde	Sd
HPE102 Humfak	5,1	Ej angivet	4,9	Ej angivet	5,1	Ej angivet	5,6	Ej angivet	5,1	Ej angivet	5,0	Ej angivet	5,3	Ej angivet
HPE102 Natfak	5,5	0,7	5,2	0,9	5,7	0,5	5,8	0,6	5,6	0,7	4,2	1,3	5,6	0,5

2.6.1 Vad var positivt med kursen och vad kunde förändras?

I kommentarerna framgick att kursens utformning upplevdes som en kurs för kollegor av kollegor med bra kursledare och en öppen attityd med en jämlik relation mellan deltagare och kursledare. Det var en bra struktur på kursen och man arbetade med en verklig kursplan för att diskutera undervisning ur ett bredare perspektiv. Det kändes lärorikt att få arbeta praktiskt med att utforma en kursplan. Bikupesamtalen var mycket givande och det var positivt med mindre moment där varje moment var en del i kursplanen.

Det borde vara tydligare struktur på material och information på Canvas. Mer exempel från verkligheten hade också varit uppskattat samt fler övningar med moderna digitala metoder. Verkstäderna fungerade ”sådär” och man hade önskat mer tonvikt på det stilistiska med kursplaner.

2.7 HPE201Handledning i forskarutbildning

Högskolepedagogisk kurs HPE201 Campus 2 har endast redovisat tre frågor.¹⁵ De tre redovisade frågorna har höga medelvärden och låga standardavvikelser vilket visar att gruppen har tyckt lika.

Tabell 9. HPE201Handledning i forskarutbildning

	Lärandeaktiviteter		Kurslitteratur		Examination		Dialog med kursledning		Dialog md PIL		Organisering av kursen		Arbetsbelastning och krav	
	Medelvärde	Sd	Medelvärde	Sd	Medelvärde	Sd	Medelvärde	Sd	Medelvärde	Sd	Medelvärde	Sd	Medelvärde	Sd
HPE201 Campus 2	Ej svar		Ej svar		Ej svar		Ej svar		5,7	0,5	5,6	0,5	5,3	0,8

Högskolepedagogisk kurs HPE201 Campus 1 har också höga medelvärden generellt men några standardavvikelser som visar att gruppen inte har varit helt överens och detta gäller

¹⁵ Efter kommunikation med PIL visade det sig att det fanns ytterligare frågor som tyvärr fallit bort på grund av ett tekniskt problem i skanningen av materialet från PIL.

”seminarier”, ”föreläsningar”, ”hemuppgifter”, ”kurslitteratur”, samt ”organisering av kursen”. Gruppen verkar att ha en samstämmighet vad gäller att ”dialogen med PIL”, ”dialogen med kursledning,” samt ”arbetsbelastning och krav” har varit bra.

Vad gäller ”seminarier” har majoriteten svarat 6, men några respondenter har svarat 3, 4 och 5 varför standardavvikelsen visar att det finns en spridning i gruppen. Samma spridning gäller vid ”föreläsningar”, ”hemuppgifter” och ”kurslitteratur”. En av respondenterna skriver ”[mycket] bra att få välja litt. själv samt att till någon föreläsare fått anvisat artiklar som förberedelse”. Vad gäller ”organisering av kursen” ser spridningen något annorlunda ut. En respondent har svarat 2 vilket ökar standardavvikelsen. I kommentarerna framkommer det att det var svårt med kursstart samma dag som terminen startade och även att kursen vid ett tillfälle låg tre heldagar i sträck. En annan uttryckte att det var bra att det låg fokuserat under en längre period.

Tabell 10. HPE201Handledning i forskarutbildning

	Seminarier		Föreläsningar		Hemuppgifter		Kurslitteraturen		Dialog med kursledning		Dialog med PIL		Organisering av kurs	
	Medelvärde	Sd	Medelvärde	Sd	Medelvärde	Sd	Medelvärde	Sd	Medelvärde	Sd	Medelvärde	Sd	Medelvärde	Sd
HPE201 Campus 1	5,3	1,1	5,1	1,0	5,3	1,1	5,3	1,1	5,5	0,5	5,5	0,5	5,3	1,2
HPE201 Engelsk	Procent		Procent		Procent		Procent		Procent		Procent		Procent	

2.7.1 Vad var positivt med kursen och vad kunde förändras?

Följande kommentarer har framkommit: Det var en intressant kurs som innebar att man fick ”tänka” och gav djupare förståelse och insikt i handledning av doktorander. Lärarna var mycket engagerade. Det hade varit uppskattat med mer media om konflikt/andra problem som kan dyka upp under forskarutbildningen när man handleder doktorander. Kurserna var on-line vilket uppskattades. Det var också bra med gruppdiskussioner. Bikupesamtalen,¹⁶ etik, samt akademiskt skrivande var också uppskattat. Det hade varit positivt om en doktorand hade kommit och givit sitt perspektiv. Historiedelen var inte lika uppskattad och man hade kunnat korta ner de olika verktygen för den individuella studieplanen, ISP. Man kunde även korta ner antalet träffar samt ta bort delen om rollspel.

2.8 HPE303 Breddad lärarkompetens: Bedömning och examination

Samtliga kursmoment har höga medelvärden och då främst dialogen med kursledningen i båda kurserna. Det kursmoment som har lägst medelvärde är ”kurslitteraturen” i högskolepedagogisk kurs HPE303 vårterminen 2020 som har 4,4. Här har respondenterna svarat mellan 3 och 5 på skalan även om majoriteten ligger på 4 och 5. Ingen har svarat 6. I kommentarerna står det att en del artiklar var lite föråldrade även om de fortfarande är aktuella och att en av böckerna inte var speciellt strukturerad och även hade en mer

¹⁶ Bikupesamtal innebär att deltagarna får några få minuter att prata med en deltagare som sitter bredvid. Genom att gruppen delas upp i par möjliggör det för alla i rummet att säga något kring den aktuella frågan. Efter bikupan är det viktigt att i helgrupp sammanfatta vad som kom upp under bikupesamtalet.

begränsad målgrupp än vad den gav sken av att ha. En annan framförde att man gärna hade valt kurslitteratur med mer praktiska moment/utbildningar.

Tabell 11. HPE303 Breddad lärarkompetens: Bedömning och kompetens

	Lärandeaktiviteter		Kurslitteratur		Examination		Dialog med kursledning		Organisering av kursen		Möjlighet till inflytande		Arbetsbelastning och krav		Dialog med PIL	
	Medelvärde	Sd	Medelvärde	Sd	Medelvärde	Sd	Medelvärde	Sd	Medelvärde	Sd	Medelvärde	Sd	Medelvärde	Sd	Medelvärde	Sd
HPE303 HT-19	5,8	Ej angivet	5,7	Ej angivet	5,8	Ej angivet	5,9	Ej angivet	5,6	Ej angivet	5,5	Ej angivet	5,2	Ej angivet	Ej angivet	Ej angivet
HPE303 VT-20	5,4	0,5	4,4	0,8	5,5	0,5	6,0	0,0	5,6	0,5	5,1	0,9	5,4	0,5	5,3	0,8

2.8.1 Vad var positivt med kursen och vad kunde förändras?

I kommentarerna framkom att kursdeltagarna generellt var mycket nöjda med kursledarna och att det var en öppen och välkomnande undervisningsmiljö som skapades av kursledarna. Det var bra diskussioner och litteratur samt bra med uppsatsmomentet. Det var positivt att det var en blandning av deltagare från olika discipliner och bakgrunder, vilket gav extra tyngd åt diskussionerna. Deltagarna gav dock uttryck för att något nyare litteratur hade varit välkommen, med lite mer ”hands on tips”. Man hade även önskat mer inslag av självskattning och kamratgranskning.

3. Analys

Generellt kan sägas att de kurser som är granskade under denna ”tvärsnittsperiod” har en relativt låg svarsfrekvens. Dock har de som har valt att svara på kursvärderingarna varit förhållandevis nöjda, låt vara att grupperna inte alltid har tyckt lika. Huruvida de som har valt att inte besvara kursvärderingen har en mer negativ inställning till kursen kan inte för nuvarande avgöras.

Majoriteten av kursdeltagarna har givit de olika kursmomenten höga poäng. Få respondenter har förhållit sig neutrala. De moment som verkar vara mest uppskattade är ”*organisering av kursen*” följt av ”*dialog med kursledningen*”.

Det moment som har flest 1 eller 2 är ”*inflytande på kursen*” där 10 respondenter upplever att de inte har haft något inflytande. Som påpekades tidigare skulle en förklaring till detta kunna vara att vissa respondenter inte alltid förstod vad som menades med inflytande på kursen och därav givit denna fråga en lägre grad på skalan. Det är också detta moment som har de högsta andelen neutrala följt av momenten ”*kurslitteratur*” och ”*arbetsbelastning*”.

Det förefaller också som om de engelska kurserna har ett något lägre medelvärde generellt än vad de svenska kurserna har. Vad detta eventuellt skulle kunna bero på har inte gått att utläsa ur materialet.

Det som har varit svårt med denna granskning har varit att det har saknats systematik i hur kursvärderingarna har redovisats och genomförts. Det är svårt att göra en riktig jämförelse när olika skalor har använts och när majoriteten redovisar i medelvärden och ett fåtal redovisar i procent. Det har också varit svårt att utröna hur många deltagare kurserna har haft, samt hur många som de facto har valt att besvara kursvärderingarna.

4. Slutdiskussion

Kurserna inom högskolepedagogik på Göteborgs universitet verkar hålla mycket hög kvalitet. De som deltagit i kursvärderingsarbetet är generellt nöjda och trots att svarsfrekvensen är låg är frånvaron av tydligt missnöje ett positivt tecken. Vår tolkning av detta är att HPE-kurserna är meningsfulla för undervisande personal att delta i och vi tror att det hade gagnat universitetet ifall fler går fler kurser än enbart de som är obligatoriska.

Det är mycket bra att organisering av kurser är uppskattat. Vi tror det behövs ett ökat och bredare arbete inom detta. Det skulle ha positiva effekter inom både studierelaterad ohälsa och studenternas möjlighet till lärande. Vid bristande organisering ser vi risk för rörighet som leder till stress och kognitiv belastning, vilket tar fokus från kursinnehållet. Det är alltså väldigt bra ifall lärdomar från HPE-kurserna implementeras och att lärare och kursansvariga ges förutsättningar att implementera sina kunskaper.

Bristen på systematik i kursvärderingsarbetet bland HPE-kurser är inte unik, utan snarare representativ för hela lärosätet. Det positiva är att det skapas en flexibilitet och stor möjlighet att anpassa kursvärderingen till den specifika kurs som ges, men det minskar jämförbarheten och möjligheten till sammanställningar som denna. Med tanke på att det finns frågor som alltid ska ställas bör dessa vara likadana, med möjligheten till att komplettera med kursspecifika frågor. Därtill kan liknande format, som till exempel valet mellan medelvärden och procent i sammanställningen, underlätta jämförelser. Här ser vi att PIL-enheten skulle kunna vara förebilder i det egna arbetet.